

**Wymagania programowe dla przedmiotu
PODSTAWY PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**

(do podręcznika Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości „Ekonomia stosowana”)

klasa 3 LO, rok szk. 2013/2014

Po zrealizowaniu kolejnych tematów uczeń powinien:

ad 1. Człowiek - istota ekonomiczna

- dokonać trafnej samooceny, (K)
- rozpoznać czynniki i przeszkody sprzyjające realizacji jego planów, (K)
- świadomie wyznaczać swoje cele, (P)
- porównywać koszty realizacji rozmaitych celów, (K)
- uświadomić sobie konieczność hierarchizacji celów, a także współzależność celów jednostkowych i grupowych, (R)
- rozróżniać motywy aktywności człowieka, (P)
- charakteryzować zasoby swoje i środowiska, (K)
- rozumieć pojęcia: koszt alternatywny, racjonalny wybór; (P)

ad 2. Gospodarka rynkowa

- nazywać i charakteryzować systemy ekonomiczne, (K)
- rozumieć, na czym polega transformacja systemowa w Polsce, (P)
- znać filary wolnej przedsiębiorczości, (P)
- wskazywać możliwości, które stwarza system gospodarki rynkowej; (R)

ad 3. Rynek - popyt, podaż i cena

- znać pojęcie popytu, (K)
- wyjaśnić zależność między zmianą popytu i zmianą ceny, (P)
- znać pojęcie podaży; (K)
- wyjaśnić zależność między zmianą podaży i zmianą ceny, (P)
- znać mechanizm ustalania ceny, (R)
- wskazać, jakie czynniki mobilizują go do pracy, (D)
- identyfikować rodzaje rynku (monopol, oligopol, konkurencja doskonała); (D)

ad 4. Budżet domowy

- zaplanować budżet domowy, (P)
- wskazywać i charakteryzować źródła dochodów, (P)
- analizować i prezentować potrzeby wszystkich członków rodziny, (K)
- rozumieć odpowiedzialność za rodzinę, (K)
- wiedzieć, jak można zmieniać dochody i modyfikować wydatki; (R)

ad 5. Konsument i jego prawa

- znać prawa konsumenta i umieć z nich korzystać, (P)

- rozumieć funkcje reklamy i wiedzieć, jak należy korzystać z reklam, (K)
- wskazać instytucje wspomagające ochronę konsumenta w RP, (P)
- umieć dochodzić swoich praw, (R)
- przeanalizować swoje zachowanie w sytuacjach konfliktowych, (R)
- znać podstawowe zasady prowadzenia negocjacji; (D)

ad 6. Oszczędności, kredyty, inwestycje

- rozumieć znaczenie oszczędności w gospodarce, (K)
- identyfikować formy oszczędzania, (P)
- oszacować koszty kredytu i dokonać porównania dwóch ofert kredytowych, (P)
- dokonać wyboru oferty lokaty i prowadzenia rachunku, (R)
- szacować zysk i ryzyko planowanej inwestycji; (D)

ad 7. Ubezpieczenia

- wyjaśnić sens ubezpieczeń majątkowych i zdrowotnych, (K)
- przeanalizować i porównać dwie oferty ubezpieczenia emerytalnego, (P)
- rozumieć konieczność zapewnienia sobie godnych warunków życia na starość; (K)

ad 8. Giełda papierów wartościowych

- identyfikować rodzaje giełd, (P)
- znać różne formy inwestowania, (R)
- przeprowadzić analizę zysku i ryzyka przy inwestowaniu na giełdzie; (D)

ad 9. Przedsiębiorstwo w gospodarce

- znać główne formy własności, (K)
- identyfikować podstawowe formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw, (P)
- wskazywać wady i zalety małych i średnich przedsiębiorstw, (P)
- omówić zasady zakładania, organizacji i finansowania firmy, (R)
- znać formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw w UE, (R)
- podać przykłady etycznego postępowania w biznesie; (D)

ad 10. Organizacja i zarządzanie firmą

- poznać zasady organizacji pracy własnej i zespołu, (P)
- identyfikować podstawowe reguły budowania dobrych relacji z innymi, (K)
- określić zachowania sprzyjające skutecznemu wywieraniu wpływu na innych, (R)
- stosować podstawowe zasady pracy w zespole, (P)
- rozróżnić rodzaje zadań w grupie, (P)
- określić rolę lidera w organizowaniu aktywności grupy, (R)
- wskazać, w jakim typie zadań jest najlepszy; (P)

- rozumieć znaczenie pracy grupowej, funkcjonowania firmy; (R)
 - uświadomić sobie znaczenie brania odpowiedzialności i dzielenia się nią z innymi; (D)
- ad 11. Gospodarowanie w firmie
- definiować takie pojęcia, jak: produkcja, wydajność pracy, marketing, koszty, utarg, zysk, (k)
 - wskazywać, jakie dokumenty finansowe powinna prowadzić firma, (P)
 - znać zasady rozliczeń obowiązujące małe i średnie przedsiębiorstwa oraz przepisy prawne je wskazujące, (R)
 - obliczać wynik finansowy przedsiębiorstwa na prostych przykładach; (D)
- ad 12. Jak założyć firmę?
- znać procedurę uruchamiania działalności gospodarczej, (P)
 - umieć opracować prosty biznesplan, (R)
 - przewidywać opłacalność przedsięwzięcia gospodarczego, (R)
 - wskazywać w swojej miejscowości instytucje wspierające małe przedsiębiorstwa, (P)
 - umieć znaleźć informacje o nich w Internecie, (P)
 - być przygotowany do świadomego podjęcia decyzji o rozpoczęciu działalności gospodarczej, przemyśleć swoje zamierzenia związane z karierą zawodową w kontekście uruchomienia działalności gospodarczej; (D)
- ad 13. Rynek pracy
- umieć scharakteryzować rynek pracy, (K)
 - diagnozować specyfikę lokalnego rynku pracy, (P)
 - znać prawa pracownika i obowiązki pracodawcy, (K)
 - wiedzieć, jakie są podstawowe zasady zawierania i rozwiązywania stosunku pracy, (K)
 - zrozumieć konieczność planowania własnej kariery zawodowej, (P)
 - wiedzieć, jakie funkcje spełnia *curriculum vitae* oraz poznać zasady jego pisania, (K)
 - opracować własne *curriculum vitae*, (K)
 - opanować umiejętność autoprezentacji, (P)
 - wiedzieć, jak przygotować się i zaprezentować w czasie rozmowy kwalifikacyjnej, (P)
 - wskazywać, gdzie szukać aktualnych informacji dotyczących prawa pracy, (R)
 - planować swoją drogę edukacyjną i zawodową, (D)
 - ocenić, jak może zmienić się rynek pracy po wejściu Polski do UE; (D)
- ad 14. Bezrobocie
- wyjaśniać pojęcia bezrobocia, jego rodzajów i struktury, (K)
- rozumieć, na czym polega aktywne poszukiwanie pracy, (P)
 - wiedzieć, jaka pomoc przysługuje osobom pozostającym bez pracy i jak należy się o nią ubiegać, (P)
 - znać konsekwencje pozostawania bez pracy; (P)
- ad 15. Rola państwa
- wskazywać cele państwa w gospodarce, (P)
 - identyfikować ograniczenia w możliwości realizacji celów państwa, (P)
 - znać funkcje państwa, (R)
 - wskazać, w jakim stopniu decyzje jednostki, a nie decyzje państwa, wpływają na jej losy; (R)
- ad 16. Dobrobyt
- omówić obieg okrężny w gospodarce, (P)
 - identyfikować podstawowe wskaźniki makroekonomiczne, (R)
 - porównać ich wartości dla różnych państw i zanalizować to zestawienie; (R)
- ad 17. Pieniądz i instytucje finansowe
- wskazać formy pieniądza, (P)
 - rozumieć, czym jest inflacja i jaki jest jej wpływ na gospodarkę, (K)
 - objaśniać funkcjonowanie systemu bankowego, (P)
 - rozumieć wpływ polityki monetarnej na życie gospodarcze kraju, (R)
 - wskazać niebankowe instytucje finansowe, (D)
 - omówić znaczenie wprowadzenia euro; (R)
- ad 18. Budżet i polityka gospodarcza
- rozumieć wpływ polityki fiskalnej na życie gospodarcze w kraju, (P)
 - wyjaśnić pojęcia: budżet państwa, budżet samorządowy, deficyt budżetowy oraz dług publiczny, (P)
 - wiedzieć, co to są fundusze strukturalne i gdzie znaleźć informację o możliwości korzystania z nich; (R)
- ad 19. Gospodarka globalna
- wskazywać korzyści i zagrożenia wynikające ze współpracy międzynarodowej, (P)
 - rozumieć, na czym polega globalizacja gospodarki i umieć wskazać jej następstwa, (R)
 - wiedzieć, z czym się wiążą ograniczenia w handlu, (R)
 - wskazywać korzyści i zagrożenia wynikające z integracji z UE. (D)

K – konieczne **P** - podstawowe **R** - rozszerzające **D** - dopełniające

Oceny uzyskiwane przez uczniów wynikają bezpośrednio ze sformułowanych przez nauczyciela wymagań dla danego poziomu i tak:

- ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania - sprostą wymaganiom K + P + R + D,
 - wykazuje się szczególną aktywnością i kreatywnością w pracy na lekcjach i podejmuje inicjatywy poza szkołą, sprawnie kieruje pracą grupy,
 - samodzielnie pogłębia swe wiadomości;
- ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania - sprostą wymaganiom K + P + R + D,
 - jest aktywny w czasie zajęć lekcyjnych i dobrze oceniany przez grupę,
 - samodzielnie rozwija wiadomości i umiejętności;
- ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:
 - w stopniu zadowalającym opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania - sprostą wymaganiom K + P + R,
 - widoczna jest jego aktywność w wybranych formach działania, wywiązuje się z podjętych zadań;
- ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania - sprostą wymaganiom K + P,
 - wywiązuje się z podjętych działań, sprawnie współpracuje z grupą;
- ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:
 - opanował minimum wiadomości i umiejętności określone programem nauczania - sprostą wymaganiom K,
 - przy pomocy innych członków grupy lub nauczyciela wywiązuje się z powierzonych zadań;
- ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który:
 - nie opanował minimum wiadomości i umiejętności określone programem nauczania - nie sprostą wymaganiom K,
 - nie wykazuje aktywności i chęci współpracy z grupą;

Uwaga:

W ocenianiu ważną rolę odgrywa samoocena i opinia członków grupy, w której pracuje uczeń.

Oceniane są wszystkie formy aktywności ucznia, zwłaszcza takie, jak:

- zaangażowanie w dyskusje,
- udział w przedsięwzięciach,

- kreatywność i zaangażowanie w podejmowaniu działań,
- wywiązywanie się z podjętych zadań,
- organizowanie i kierowanie realizacją projektu,
- prezentacja pracy grupy i autoprezentacja,
- umiejętność wypowiedzenia się, argumentowania,
- opracowanie graficzne plakatów, zaproszeń itp.,
- umiejętność dokumentowania obserwacji, dyskusji,
- stosowanie w praktyce zdobytych wiadomości.

mgr inż. Anna Janczewska